

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9 szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitorszár ára bolygón kívül 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szög után 1 frttal több.

Markovics Jánoshoz.

Akit a zsarnok letiport; akinek rendületlenül álló választóit se pénz, se heteken át tartott hajsza megtörni nem tudta; akit hogy megbuktassanak, ronggyá kellett tépni az alkotmányt: légy üdvözölve a becsületes emberek részéről dicső férfiu! Bukásodban még nagyobbra nőttél, mert a népjog védelmében álltad ki a csatát az utolsó pillanatig s csak azért kellett buknod, mert töméntelen számu szavazóid voltak, de katonáid, golyóid és fegyvereid nem. Tied a becsület, legyőzöd a szégyen s egy mandatumnak nevezett rongy papirdarab, melyet maguknak kiállítottak.

Akik e népjogért 48-ban küzdöttek, azokat is akkor bitófára itélték, vagy láncokra verve mélységes börtönbe zártak, de tudd meg dicső hazafi, hogy jött idő, midőn az a bitófa az elítélteknek dicsőséget hozott, s a rabláncok legdrágább emlékeik lettek. Ám ilyen lesz te reád nézve is valamikor a várnai csatanap, midőn szeplőtelen zászlód ellen nem elvet, nem emberszámot, de golyókat irányoztak s te védtelenül ott álltál hived közepett, hogy ezer ember választói jogát összemérd kétszázal. Majd ha jobb idők következnek be e szerencsétlen országra s a törvénybe iktatott joggal nem fog semmiféle zsarnok merni nyers katonai erőt szembeállítani, büszkeséged lesz, hogy Szalavszky tiport le egy ideszakadt né-

met vasuti állomásfőnök felhasználásával. Letiport akkor, mikor az alkotmány s az egész felvidék tanúsága neked adott igazat. Mert hisz te melletted tanuskodnak az első választás elnökei, kik nem találva módot, hogy nagy többségedet megsemmisíthessék, lemondtak tisztákról; te melletted bizonyít a második választás, midőn a gaz terv miatt polgárembert nem találtak többé választási elnöknek. hanem a zsolnai vasuti állomásfőnököt kénytelenek voltak előrántani, idegen német embert, hogy idegen szívvél ő gazoljon át a hazai jogon.

Majd ha a tiszta alkotmányosság napja felvirul s a magyar ismét élvezni fogja a szabadságot, a te neved is ott fog szerepelni a dicső előharcosok között, akik a szolgaság mostani napjaiban kitarottak s megvetve a zsarnok csábításait, nagy áldozatok árán is szolgálták a hazát. Mert csak a bűn tud úgy elbukni, hogy teljesen megsemmisül, az erénynek bukása csak látszat; az emberi gonoszság ideig-óráig elhomályosíthatja, de nem semmisítheti meg soha. Nem semmisülhet meg az az elv sem, melyet Várnán magasra lobogtattál; nem veszhet el az a jog sem, melyet hirdettél, ám a te szomorú sorsod annyi más elvtársaddal a magyar hazának válik majd javára, mert csak így kerülhet pokolba, ily bukások árán, az átkozott liberalizmus. Csak így nyílik majd meg az elesábitott és megvesztegetett embe-

rek szeme, ha a bűnök egész fertője halmozódik össze a most uralkodó rendszerből.

A történelem nagy tanulsága, hogy a becsületes férfiak szenvedéseinek árán szokott felvirulni egy jobb kor a nemzetekre. A magyar nemzet most éli szomorú napjait. Kormányzata elvesztette az erkölcsi talajt, romlottság emészti, az alkotmányos jog hazugsággá lett benne s vezérő férfiai fényes nappal, nyílt utcákon, az emberek szemei előtt olyasmit képesek már arcpírulás nélkül elkövetni, amit veled is tettek Várnán. Ám szenvedéseid legyenek a hazáé; a gaz nem fogja fel, mit tesz az fegyvertelenül letiportatni; a te szíved vérzett e napokban, mert láttad néped szorongattatásait, láttad, hogy bannak azokkal az emberekkel, akik vérrel és adóval adóznak a nemzetnek és még azt az egyedüli jogot is, hogy szabadon választhassanak, elveszik tőlük. Sokat szenvedtél, de tudjuk hogy szívesen meghoztad az áldozatot a haza jövőjének, mint egy jobb kor előmunkása. Tudjuk, hogy mostani tetteid csak folytatása nemes tetteid hosszú sorának, melyekkel eddig is mind paptársaid, mind polgártársaid előtt, mint önzetlen jellemű és a közjóért lángoló szívvél fáradozó férfiú világitottál.

Kanonok lehettél volna, ha stréber vagy s oda állsz a kormánypárt szolgálatába. Nem tetteid, mert az elvek szentségét többre becsüled a világ hiúságainál. Jó módú ember

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Mócsi, a lócsiszár.

Egy vasuti históriát akarok elmondani azok közül, minő a mai világban nem egyszer megesik, de biztosítom az olvasót, hogy ez egyike a legjavából.

Egy ravasz zsidó lókupec utazott egyszer egyedül a kupében, s éppen azon törte fejét, hogyan, miként lehetne valakit becsapni, ha volt volna kit. A vonat egyszerre megáll és a szomszédos kocsiosztályban egy ur foglal helyet, háttal Mócsi lócsiszárral. Magaviselete Mózes előtt olyan sajtárszerűnek tűnt fel, mintha valamikor már látta volna ezt az embert. Ugy tetszett neki, mintha ez az ember is megismerte volna, s mintha azért ült volna háttal vele szemben a másik kupében, hogy vele össze ne kerüljön.

Bár csak feltekintene, hogy még egy pillantást vetne arcára. Tán köhécselni kellene, hogy felpillantásra bírja a „bácsit”. — Pszt! Valamit von ki a belső zsebéből! Egy vaskos bőrtárcát, melynek fedelén RM. betűk pompáznak szép arany nyomással. — No most csend. — No most csend, nézzük mi lakik ebben a bőr hüvelyben? — Va-

lószerűleg hirdetemények, számlák s egyéb haszontalanságok. Manapság már így szokták lóvá tenni a világot az üzletemberek. Megvásárolnak egy tekintélyes tárcát és aztán megtörik ringy-rongy papírral: kikeményített papír-gallér piszkos ing felett.

Mócsi önkénytelenül szeméhez kapja két öklét... No most nézzünk oda újra arra az izére, ni engem ucsese! úgy néz ki, mintha csupa újonatúj ezresekkel állana. — Igen ezresekkel! Elöl egy egyes szám, aztán jön utána három zérus. Szent Jakab, három zérus! Most számlálni kezdi az idegen... Egy, kettő, három, négy... tiz... husz... az Argyéllusát 28... 40! Negyven darab ezres, olyan, mint a jég! Még egyszer kénytelen megtörölni szemét az öklével. Ez az ember vagy Rothschild, vagy valami takarékpénztárt rabolt ki, s most szökőben van Amerika felé. — Ne verje szét az eső az egész vásárt Debrecenben, ahova Mózes éppen indulóban volt. A boszorkányok nyergeljek meg a vén rókát, ha a szomszéd még egy másik csomagot nem huz elő abból a tárcából. — Százszok! Egy... kettő... az ember beleszédül a nézésébe! Husz... negyven... hetvenhárom! Hetvenhárom darab százszok. — Most meg egy harmadik csomag. Ez meg csupa ötvenes! Egy, kettő, három... száz darab!

— Negyven darab ezres, motyogja magában Mózes; aztán ujjain próbálja összeadni a pénzt, de nem sikerül, pedig úgy tud számítani, akár a sokszorozó tábla. Ekkor kiveszi mellette zsebéből plajbászat, meg papírost, s úgy számítja ki, hogy 51,300 frt. — Kicsoda, kicsoda ember lehet ez az atyafi? Miért hökkent vissza, mikor beakart ülni s megpillantotta Mócsit? Tán rablónak, vagy zsebmetszőnek nézte őt, hogy nem akart vele egy kocsiban utazni? Hol vette azt a sok pénzt? Ennyi pénzt okos és becsületes ember nem hord magával.

Már, hogy ez az ember nem igaz uton jár, arra Mózes kész megesküdni százszor is. — 51,300 forint! Ha ez az összeg Mózes zsebében volna! — És miért ne lehetne az ő zsebében? — Csak azért, mert a más zsebében van. — Pedig, ha az az összeg az ő zsebében volna, vinné el a tatár akkor a lóvásárokat! Egyszerre nyugalomba menne. — Egy szép kis birtok, azon egy kényelmes lakház...

De miért nem akart hozzá beülni? Miért fél az emberektől? Tán lopta a pénzt, vagy tán attól fél, hogy meglöpjék? Mózes bátya hallott olyan történeteket, hogy az utasokat elaltatták a vasuti kocsiban, aztán... Tyhú! Milyen fogás lenne ez az atyafi; aztán ki vetné valaha sze-

lehetett volna, ha erszényedet zsigori kézzel embertársaid felségítésétől elvontad volna. Szegénynek maradtál, de becsületesnek, egyedüli gazdagságod az a nagybecsülés, melyben nemesak tisztelőid, de még ellenfeleid is részesítenek.

Légy üdvözölve tehát a veszített csata után is polgártársaid körében, dicső férfi! Amit elvont tőled a jelenben az erőszak, hogy azokat, akik téged megszerettek s érted minden áldozatra készek voltak, az országgyűlésen mint képviselő s mint önzetlen hazafi nem szolgálhatod, meghozza majd a jövő. Harcold így sem volt hiába, mint nem hiába-
való azok harca sem, akik a szabadságért és népjogért harcolnak. Kell annak előbb-utóbb eredményének lennie, ha mindjárt csak az utódok is fogják élvezni annak gyümölcsseit.

Világoskodjál ezután is előttünk nemes karakterrel és fáradhatlan munkássággal. Személyed, modorod, praktikus eszed, szervező talentumod, erélyed és a nehézségektől soha vissza nem riadó bátorságod vezéri szerepet juttattak neked megyénkben, ám küzdj ezután is a hazáért, a társadalom erkölcsi javáért és a népért, küzdj laukadatlanul, ezren és ezren követni fogunk.

De midőn kalaplevéve tisztelettel hajlunk meg előtted, meg nem állhatjuk, hogy minden önzetlen hazafihoz, akit még a liberalizmus mételye be nem fertőztetett, néhány szót ne intézzünk. Vajjon ilyen gazságok látára elég-e csak panaszkodnunk? Hisz a mostani választásoknál serba a jogbitorlás és a jogtiprás oly kiáltó példái láttuk elkövetni, hogy az emberben megrendül az erkölcsi érzék, s afölött kezd kételkedni, vajjon lehet-e ennél kegyetlenebb bármely vadállat az emberrel szemben! Hogy 400—500 választót egyszerűen eldobnak, hogy egész községeket nem bocsátanak a szavazáshoz, ez már köznapi dolog számba megy. Hogy midőn állatvédő egyesületeket állítanak, a választásoknál egész embercsoportokat kitesznek az időjárás, szomj és éhség kegyetlenségei-

mére? Mert, hogy az a sok bankó nem igaz uton jött a szomszéd zsebébe, az világos, s aki megkönnyitene a szomszéd zsebet tőle, csak a büntetné meg. — De hát lopni! S ha még észre venne! — Ha most az az 51 ezer forint az ő zsebében volna valami uton módon, milyen vígan menne hazafelé!

Mócsi végignyújtózkodik a kocsis ülésén, s kimeredt szemekkel bámulja a tetőzetről kandikáló kocsilámpát. Egyszerre felpattan a bőrpárnáról, szeméi fénylenek, kurta bajusza rángatózni kezd s duzzadt ajkai körül oly mosoly keletkezik, mint a macskáé, mikor egeret pillant meg. Később újra elfoglalja előbbi helyét, kurta bajuszát rágni kezdi, s olyan arcot vág, mint a macska, mikor valami fufangon tör a fejét.

A legközelebbi állomáson kiugrik a kocsiból, s mellette áldogál mindaddig, míg a mozdony fűtyül. Akkor siet felülni, de a nagy sietségben a szomszéd kupéba ül be.

— Piripócs ucsese! majd lemaradtam, kiált s nagybuzgalommal zárogatja maga után az ajtót, mintha attól tartana, hogy a bankók tulajdonosa kiugrik a kocsiból.

— Csak egy hajszálon mult, hogy itt nem hagyott a vak ló! — Alá'szolgája! — No csak-hogy itt vagyok! — Messziről tetszik jönni?

nek, katonasággal hajszoltatják, mint gazdátlan vérebekeket.

Lehet-e ezt összetett kézzel nézni?

A törvény útja ily esetekben begyepesedett. Láttuk a nyitrai törvszék ítéletét a Szulyovszky ellen tett fenyegető feljelentésben. A szavazók elvetését az elnök tulságos skrupulózisának tulajdonította. Láttuk a képviselőház ítéletét a Janits-féle választás ellen beadott petíció ügyében. Azt a választást, melyet mi színről-színre láttunk, egyszerűen igazolták.

Ily szomorú viszonyok között egyedül a társadalmi esztimáció büntető törvényszéke van még hátra. Büntesse az ilyeneket a társadalom, mint büntetett hajdan, midőn még különbséget tett az erény és bűn között. Tegyen különbséget a társadalmi érintkezésben pl. a Kostyál Miklósk és Lulyák Antalok között és tegyen különbséget Szalavszkyak és Markovics Jánosok között. A kik többet ártnak hazájuk hírnevének, mint Ratiu és Lukácsiu; akik embertársaikon ily politikai kegyetlenségeket elkövetni nem szégyenkeznek, azokat sujtja a társadalom ítélete, hogy érezzék tetteik súlyát. Ám az ilyen plebiscitum nehéz és keserves, de viselje az, aki azt önkézüleg maga ellen provokálta.

Nincs ami ezeket az embereket politikai körálmukból felébreszteni képes volna, mint embertársaik sujtó magatartása velök szemben. Tegyük le hát kalapunkat Markovicsok előtt, de menjünk el hidegen, föltett kalappal Szalavszkyak mellett.

Dudek János dr.

Zichy Nándor és Ugron Gábor.

A két nagy pártvezér most kezét foghat egymással. Az egyikben fényes szónoki talentum, szokatlan nyers erővel párosulva, a másikban páratlan szervező talentum, megtört testben is itja láng, mely az egész országot mozgásba hozta. Most mindkettő ott fekszik holtan a csatatéren, s mindkettő feltámadást remél. S ezt hisszük, reméljük mi is. A két pártvezér most kezét fogjon nem csak azért, mert egy közös balsorsnak részesei, hanem mint egy közös munkának napszámosai. Ha ketten beesnek egy kutba, most ne azon tételődjenek, hogy tán egyik a

Az idegen, kihez e kérdés hangzott, végignézte a kérdezősködőt, s az ablak felé húzóva csak annyit mondott: — Messziről.

— Hm! Gondolja magában Mócsi, ugylátszik a szót is pénzért adja, — pedig gebedjek meg, ha nem láttam már valahol a pofáját. — Hová tetszik utazni? — Majd hasztalan várván a feleletre így folytatta: — Én Debrecenbe megyek. Tán uraságod is oda tart?

— Oda.

— Venni, vagy eladni? — Már ahogy kijő a sorja.

— Tán göbolyókat akar szerezni uraságod? — Göbolyókat.

— Azt biz' az apád árnyékát! — gondolta magában Mócsi, s látva, hogy így semmire sem megy, egyet csavart a beszéd sorján:

— Tetszett már Debrecenben lenni? — Voltam. — Ugy hát kész szállásra is tetszik oda menni? — A „Bikába“ szoktam szállni. — Pompás vendéglő! Mondhatom, a legjobb az egész városban. — Jó.

— No ez nem akar velem szóba állani, — gondola Mócsi — hagyjuk őt inkább magára. De milyen színben van! Az ember azt hiuné, hogy most szokott meg a börtönből, és mégis anny

másikat talán okozhatja a bajért, hanem vállvetve arra törjenek, hogy kiszabadulhassanak. És ugy Zichy Nándor gróf, mint Ugron Gábor meg lehetnek arról győződve, hogy az ország választónépe fényes elégtételt fog adni mindkettőnek. A magyar parlament soha ilyen rozoga lábun nem állott, mint most. Mit használ az az óriási többség, mikor a nép nem lát benne csak erőszakot, szédelést. Az előtt a nagy majoritást ugy néztük, mint az ország közvéleményének kifejezését, bizonyos homagiális tisztelettel viseltettünk a nemzet akarata előtt: most midőn saját szemünkkel meggyőződünk, és pedig nem csak mi, hanem az ország választóinak százezrei, hogy ez a többség az elnökök fufangjának, szemérmetlen erőszakoskodásának, csendőri, katonai terrorizmusnak köszönhető, ma a nép — bocsánat a kifejezésért — leköppéssel illeti azokat a bálványokat, a melyeket azelőtt imádozt. S a kis ujját sem fogja megmozdítani, ha a Lobkowitz herceg katonáinak egyszerre eszükbe jut szétugrasztani a magyar parlamentet, mint szétugrasztották a szathmári választókat. — Hogy ez be ne következzen, hogy a megvetett többség ne ássa alá végleg a parlamentarizmus tekintélyét, elkerülhetlennnek tartjuk e két pártvezér szoros egyesülését egy közös munkán. Nekünk most egyelőre sem revízióra, sem a 67-es alap megváltoztatására nincsen szükségünk, hanem tiszta választásokra. E nélkül sem függetlenség, sem revízió nem lesz soha. Ha ezt nem tűzik ki célul, akkor meddő marad minden fáradozás; akkor csak homokra építenek, az építmény romba dől s alig marad belőle valami hírmondónak.

A kormánypart tiszta eszközei.

Craus érsekújvári választására vonatkozólag érdekes adat került napfényre. Gyarak község lakosai már rég idő óta ki szokták bérelni ifj. Wodiáner Albert bárónak a község határához közel eső földjeit. A feltételek a bérlőkre nézve nem valami előnyösek, a mennyiben egy magyar holdért 11 forint évi bért fizetnek s e mellett még az uradalom a területét nem is vállal felelősséget. De ez még hagyján volna. De mit szóljunk ahhoz az eljárásához, hogy a báró bérlőinek lelkiismeretét és politikai szabadságát is megrendszabályozza. Tavaly ugyanis a gyarakiak újra 12 esztendőre kibérelték a földeket s a haszonbér szerződés 13. §-a szóról-szóra ekkép hangzik: „a bérbevevőknek az uradalom érdekeivel magukat ellentétbe helyezni nem szabad, mert ez jogot adna az uradalomnak a szerződés fölbontására.“ Ennek alapján azután az időszakonként előforduló megyei és országgyűlési választások alkalmával azt kívánják a bérlő lakosoktól, hogy az uradalom komandója szerint szavazzanak. A legutóbb lezajlott képviselőválasztásnál a gyarakiak Kovács Pál dr. zászlaja alá sorakoztak, a mi a bárónak sehogyan sem tetszett. És így történt, hogy október 23-iki kelettel az uradalom nyitrai ügyésze, Szulyovszky Gusztáv a gyaraki bíróhoz, id. Hráskó Józsefhez a következő, szóról-szóra idézett levelet intézte: „Nyitra, 1896. okt. 23. T. idb. Hráskó József bíró urnak Gya-

ezrese van. Vajjon hol lophatta? — Ej akárhol lopta, nem illeti ez őt, inkább megillet engemet.

Mócsi kis gondolkodás után hátradől az ülésen s ugy tesz, mintha szundikálna, pedig kisebb gondja is nagyobb annál. Mikor Debrecenbe érnek, kiszáll a kocsiból, engedi az atyáit maga mellett elmenni, s maga, mintha valamit elejtett volna, s most azt keresné, addig vár a kijáratnál, míg az utitárs beül egy berkocsiba. Ekkor ő is beveti magát egy másikba, s mikor meggyőződik, hogy az csakugyan a „Bikába“ hajtat, álló a rendőrséghez!

— Rendőrkapitány ur! Az Istenre kérem... jaj, jaj, jaj!

— Ejnye Mócsi bátya, mi a patvar érte? Tán bizony elloptak a pejkók közül egypart?

— Jaj, hacsak ez történt volna, a fejem se fájna! Hanem jaj a tárcám! Amit egész életemben összezsugorgattam, egy szuszra oda van. Üsse meg a ménkő azt is, aki először kifundálta a vak lovakat, meg hogy a tisztességes ember vasuton utazzék. Jaj, jaj, jaj a tárcám!

— Ellopták?

— El bizony! Veres bőr tárcsa volt, a tetején R. M. aranyos betűvel, ami azt teszi, hogy Roth Mózes. — Aztán benne összes keresményem: 40 darab ezres, 63 százás, 100 darab ötvenes.

rakon. Felkérem a t. bírót, sziveskedjék *Bednárk János, Csernák János és Imre, Gajdosik János, Hoppan István, Hoppan József frnyó, Szádorszi János* bujdaeki, *Seecz István* surányi és *Széldecsek Mihály* valamennyien gyaraki lakosokat, mint az általam képviselt ifj. b. *Wodianer Albert* ur ő méltóságának komjáti uradalmi bér-
lőit értesíteni, hogy *miután jelenlegi viselkedésükkel az általam képviselt uradalommal ellentétbe helyezkedtek: ennél fogva ezen uradalom nevében nekik a köztük fennálló haszonbéri szerződést a gyaraki uradalmi földrre vonatkozólag 1897. évi Szent György napjától fogva — a szerződés 13. §-a értelmében — felmondom. Szulyovszky Gusztáv, uradalmi ügyész.* Am ítélen előlött a közönség, van-e törvényes bérlet a világon, mely a pénzen kívül még a bérlő lelkiismeretét is ily cinikus módon foglalná szerződésbe? Különbén ez a *Wodianer-féle szerződés* egyenesen beleütközik az 1874. évi XXXIII. t. cikk 96-ik §-ába, amiért Szulyovszkyt nem képviselői mandátum, hanem 6 hónapi fogság illetné meg.

A nov. 12-iki pótvalasztások ismét annyi piszkot kavartak fel, hogy még a jóra való liberális ember is megundorodik tőle. A kormánypart annyira elvesztette érzékét minden tisztesség iránt, hogy 350 főnyi parlamenti többség mellett is éppen oly vandalizmussal pusztít a választók között, mintha egészen a pótvalasztásoktól függne sorsa. Nyilván azon hitben, hogy 2—3 gázsággal több vagy kevesebb, az már ugy sem enyhít rajta. Csak azon csodálkozunk, hogy ha a jogfosztás ezen botrányos mérvét Nyitra, Trencsén, Bars és Zólyom megyékben gyakorolták kiválóan, mért nem tették azt Sopronban, Somogyban, Zalában? Ilyen eljárás mellett kár volt még azt a 21 néppárti képviselőt is bebozsítani a parlamentbe. A többi kibuktatott 50 mellett még ezt is elviselte volna Bánffy Dezső pedző lelkiismerete, s ha a gázságokra nem akadt a Dunántúl elég alkalmas ember elnöknek; majd liferáltak volna Nyitra, Trencsén és Bars megye bőviben!

Ismét a szegény- és koldus-ügy.

(Vége.)*

(—a) A szegény- és koldus-ügy rendezésével foglalkozva, tartozunk az igazságnak annak a kijelentésével, hogy kevés vidéki város rendelkezik a nyomor enyhítésére annyi és oly szép forrással, mint éppen Nyitra.

A püspöki ispotály 12 szegényt lát el, a városi ápolda 6-ot, a keresztény nőegylet menedékháza elaggott nőket s árva gyermekeket, számszerint 50-et gondoz. Ugyanott eszik 45 szegény diák a püspök pénzén; itt is, meg az irgalmas

* Különösen felhívjuk az illetékesek figyelmét e cikkre. Szerk.

Verjen meg az Isten, ha nem annyi! Véres verítéken szerzett pénzem! Éheztem, szomjuhoztam, ugy szereztem össze, s most az a tolvaj... Jaj, mindjárt meghalok. — Fogjanak meg kérem, mert mindjárt a kutba ugrom!

— Van gyanuja valakire? Hiszen csak tudja, kivel utazott?

— Hogy ne kérem szépen! Az lopta el, a kötélre való. Jaj! A „Bikába” szállt, még tán nem ugrott meg. — Jaj, jaj édes szívem, szerelmetes tárcám. A kötni való!...

Mikor az utitárs, ki éppen azon volt, hogy a számára nyitott szobában elhelyezkedjék, megpillantotta a Mózi kíséretében levő rendőröket, elhalaványodott és szemmel láthatólag megzavarodott.

— Bocsanat uram, — kezdé a rendőrkapitány, — önnél egy tárcá van.

— Nálam? Dehog... az az, hogy...

— Két legény az ajtóra! Látom az arcából, hogy jó helyen járunk: Csak elő vele, mert különben azonnal motoztatni fogok.

— De kérem, micsoda tárcát akar, kapitány ur? Én nem tudok semmiféle tárcáról.

— Elloptad, gazember! — esett közbe Mózes olyan mozdulattal, mintha neki akarna rohanni a volt utitársnak, miben azonban a rendőrkapitány által még idejekorán megakadályoztatott. — Elloptad a tárcámat! Nézze kapitány ur, ott van a kezében; a hátamögé dugta.

testvérek zárdájában is terített asztal s meleg étel jut egy csomó szegénynek naponként; az izraelita nőegylet sem marad el, hitsorsosairól gondoskodik. Évről-évre 200 szegény gyermeknek jut a jószívű közönség adományaiból meleg ruha, lábbeli; ad a püspök, tesz a káptalan és a kegyes alapítványok a szegényekért sokat.

Ugyan melyik vidéki város mutathat fel ilyen áldozatkésztséget? Nyitrán pedig azt tapasztaljuk, hogy e nagymérvű áldozatkésztség és állandó segélyezés jutalma az, hogy Nyitra város a koldusok Eldorádója lett, melyben ma már egy egész koldus-társadalom van, mely a rendőrségnek — hogy ugy mondjam — jóakaratu szemlencsége mellett, vagy elnézése következtében annyira terjed, hogy ma-holnap minden második ember, már amúgy is eléggé lapos zsebeinkre fog apellálni.

De hová fog ez vezetni? Ha ölte tett kézzel nézzük s nem teszünk ellene semmit, oda jutunk, a hol megszűnik a személy- és vagyonbiztonság, s fölbomlik a társadalom fizikai és erkölcsi rendje is.

Hogyan lehetne utját állani ezen veszélynek és segíteni? Ime néhány jóakaratu tanács:

Mindenek előtt rendőrileg betiltandónak véljük az utcákon és házakban való koldulás minden nemét. De necsak írott malaszt legyen e tilalom, mely ott disztelenkedik a város végein fölállított hirdető-táblákon; hanem legyen, aki annak betartását komolyan ellenőrizze, s az az ellen vétőkkel elbánjon. És nehogy valaki azt higye, hogy koldus-irtó hadjáratot akarunk indítani, az irgalmasságról pedig egészen megfeledekezünk, sietünk kijelenteni, hogy az igazi és méltó koldusokat a koldulási tilalomból eredő minden kárunkért kárpótolni óhajtuk akképen, hogy nyilván utakon, helyeken, intézetek, klubok, kereskedések és szállodákban, a szegények javára felállítandó perzselyek jövedelmét a városi szegényügyi osztály legjobb belátása szerint, a nyilván tartott helybeli koldusok közt fölosztani kívánjuk. Amennyiben a perzselyek jövedelme — ami nagyon valószínű — nem volna elegendő ezek kellő segélyezésére: felszólítandók lesznek mindazok, kik Nyitra város területén laknak s itt helyben létező humánus egyesületeink egyikének sem tagjai, hogy tetszésük szerint megállapítandó évi, havi vagy heti segélyvel járuljanak a helybeli szegények fentartásához. Ha pedig mindezen önkéntes adományok nem volnának a szükséglet fedezésére elegendők, nem idegenkednénk csekély pótdától sem.

A tapasztalat megtanithatott már bennün-

ket arra, hogy nem mind szegény, nem mind koldus, aki alamizsna után nyujtja ki kezét. Még a valóban szegények között is különbséget kell tennünk. Testi fogyatkozás, aggkor, munkaképtelenség számlamat érdemel, s ezeket első sorban kell az éhenhalástól és végső nyomortól megmenteni; de már a munkabíró egyént: legyen az férfi vagy nő, ifju vagy korosabb, ha még oly szegény volna is, nem szabad alamizsnához szoktatnunk. Az a segély, melyet a felebaráti szeretet nyujt neki, legyen bármily csekély munkadíjának jutalma s akkor is jól fog neki esni.

Munkaképes szegényeknek adjunk hát munkát és így keresetet. Utcák, közhelyek, közintézetek állandó tisztogatása, mind oly munkák, melyeket munkaképes szegényeink kellő felügyelet alatt sikeresen végezhetnének és a nekik juttatott segélyt egyuttal megszolgálják.

De a szegény-osztály gyermekeiről sem szabad megfeledkeznünk. Sajnosan látjuk, hogy a teljesen szegények és koldusok nem csekély számban gyermekei, alig hogy hagyogni kezdenek, szüleik oldalán tanulják már a koldulás mesterségét. Senkinek sincs gondja rájuk, iskolát nem látnak, jó szót, oktatást, példát abban a környezetben, melyben felnőnek, nem találnak, mint született s arra nevelt koldusok tegetik nyomorult életüket a világban és veszélyeztetik a közérkölsiséget és közbiztonságot. E visszasságnak csak úgy lehetne elejét venni, ha a szegény-üggyel foglalkozó közegeknek kötelességévé tétetik, felügyelni arra, hogy a nyilvántartott szegények gyermekei járnak-e iskolába? Iskolakötelezettségük végeztével pedig arra, hogy jóra való iparosokhoz kerüljenek, s majdan mint iparosok kényerüket tisztességgel megkereshessék.

Mig egyrészt az ily gyermekek iskoláztatását, neveltetését ruha, tanszerek kiosztása által lehetővé tesszük, addig másrészt célunk megvalósítása tekintetéből még kényszer-eszközök alkalmazásától sem szabad visszarettennünk, akkor azután lehet reményünk, hogy ezen szerencsétlen teremtményeket a társadalom számára megmentjük.

De nem fognak célhoz vezetni mindezen intézkedések, ha figyelmen kívül hagyjuk az „idegen” elemet, a mely saját szegényeink rovására minden igyekvésünket meghusitja.

Csak mi a helybelieket, a saját házi szegényeinket elégíthetnők ki! De hogyan tehetjük azt, mikor a szomszéd községek bejáró szegényei — kivált hetivásárok alkalmával — „Istennek nevében” egymásnak adják ajtónk kilincset! Ezek vizik el jó részét annak a segélynek, mely a mi házi szegényeinknek volna szánva! Hát az a sok

ötvenesig helyes. — Nos mi mondani valója van még — kérdi a rendőr most az utast. — Kívánom, hogy ez az ur esküdjék meg, miszerint a tárcá a benne levő pénzzel az ő sajátja. — Azt nem fogja merni.

Ó te szerencsétlen flótás! Látszik, hogy soha sem volt négyes fogatod, mert ha lett volna, ismernéd Mózi zsidót, s tudnád, hogy nála az eskü nem egyéb, mint szó, melyet ha kimondunk, elpárolog a semmibe. — Mózi kapott az alkalmon, feltette mind az öt ujját, és megesküdött, hogy a pénz az ő tulajdona.

— Van-e még valami mondani valója, — kérdi még egyszer a rendőr az eskü után az utast.

— Igen, — viszonzá ez elcacagva magát.

Az a kacagás nagyon feltűnő volt Mózes előtt, aki azt hitte, hogy most az eskü után az utitárs legalább is földhöz vágja magát a veszteség feletti bánatában.

— Csak nem örült meg tán? — kérdé magától nem jót sejtve és figyelmesen odanévezte a nevető ember sötét kifejezésű szemei közé.

Dehogy örült! Nevetett, jóízűen nevetett, mint az olyan ember szokott, aki pukkanó számat dugott a felebarátja pipájába, s most azt várja, hogy mikor durran már.

veletlenül ide tapadt szegény tatár a Párutca és a külső majork nyirkos odúiban? Ezek is csak a szegények részén osztoszkodnak, mert habár mint napszámosok telepedtek le — igen sok esetben csak úgy sutyomban — munka híján, szüntelen jogot formálnak a koldulásra. Azért ha célhoz jutni akarunk, a szegényügyi bizottság legelső feladata lesz, ezen „idegenek”-től megtisztítani a várost. Kóbor naplopókat a városba bocsátani se legyen szabad, aki idegen, vagy semmi keresetet sem képes felmutatni, kiutasítandó, szükség esetén eltoloncolandó.

De ne feledkezzünk meg e helyen a kéregetők egy más neméről sem, arról t. i. mely nem a koldus rongy mezében, hanem igen sokszor elegáns toalettben — keztűs kézzel üzeni meg a háborút a jó szíveknek és zsebeknek.

Ma egy előkelő hölgy állít be bíbornokok-püspökök ajánló leveleivel, holnap egy katonatiszt vagy hivatalnok jelentkezik s főhercegnők ajánlatát hozza, hogy megpumpoljon minden néven nevezendő jótékony célokra. Tűz és árvizkárosultak három-négy esztendő bizonyítványokkal, majd meg egy irtalmas barát vagy apáca próbál szerecsét — s ezek még a legszerényebbek! De hát ha ezeknek sorban felülünk — amint hogy meg is tesszük a legtöbb esetben — mit adunk saját szegényeinknek?! Hogyan lehetne a dolgon kellőképpen segíteni, úgy, hogy ezek is, meg amazok is megkapják a magokét, de ne egymás rovására?

Minden, a hatóságnál jelentkező kéregetőnek a szegények pénztárából adjunk bizonyos segélyt, ha okiratai rendben vannak, de a közönség zaklatásától, házalástól mindjárt jelentkezésük alkalmával tiltsuk el; ha pedig nem tudja magát kellőképpen igazolni, rövid uton tiltsuk ki a városból. Ne igen érzékenykedjünk! Ne mondjuk, hogy ily drákói eljárással rossz bizonyítványt állítunk ki önmagunkról; aki figyelembe veszi, hogy Nyitra város építkezés, kövezés, csatornázás címén mily óriási, évtizedekre szóló terheket rótt polgárainak vállaira, az érteni fogja, — miért akarjuk mi a közönséget kímélni. Ne meg azután, aki a saját kosztosait nem képes eltartani, ki követelheti attól, hogy a szomszédba hordja el a neki is kevés kenyereket. Mindaddig tehát, míg saját házi szegényeink ellátásáról kellőképpen nem gondoskodunk — az idegen, kétszoros gyanús és utóbb csalóknak bizonyult kéregetőket bátran eltávolíthatjuk a feutemlitett módon.

Ezek volna a főbb vonásokban azon irányeszmék, melyeket a szegény ügy rendezésénél szem előtt tartani a jó ügy érdekében tanácsos lesz.

— Tehát mi a mondani valója — ismétlé a rendőr.

— Hát csak az, kérem, hogy én bevallom, hogy ettől az úrtól úgy teljesen látatlanban találtam elvinni azt a tárcát. Hanem aztán nagyon megbántam, mert...

— Mert? —

— Mert ami benne van, ezres, százas, ötvenes mind — hamis!

No Mózsli-leben, hát mitől tántorodtal meg? Miért szaladsz az ajtó felé? Miért kényszerítetted a rendőrkapitányt, hogy legényeivel együtt utána fusson és a vendéglő udvarán fogjon el? — Megállj Mózsli, hiszen még nincsen kezében a magadénak esküdt pénz. Ez pedig most már olyan emberül a nyakadba szakadt, hogy tiz álló esztendeig most már le nem rázod onnan.

Most már nem mondhatod, hogy a pénz nem a tied, mert esküvel is fogadtad, hogy a sajátod. Urát meg nem tudod adni, hogy kitől kaptad. Tiz esztendeig gondolkodhat rajta, hogy mi módon rázd le magadról a gazdagságot, míg a másik csak mosolyog. — Őt, mint zsebmetszőt elítélik egypár hónapra; bánja is ez; hisz' nem egyszer volt már ő a törvény kezében; ha jól összeszeded magadat, emlékezhetel, hogy láttad már egy izben, akkor is éppen hamis bankjegyek terjesz-

Foglalkozik ezeken kívül dr. Pachner a dologház, lelencház eszméivel, — valamint a selyemtenyészéssel — mint egyikével azon újabb keletű megélhetési eszközöknek, — mely eddig már sok helyen bevált és épen a legszegényebb osztálynak nyitott kereseti forrást. Am, e lapok hasábjai más irányban is igénybe vannak véve s így ezidő szerint azokkal foglalkozni nem kívánunk. Adná Isten, hogy az illetékes körök megszívleljék dr. Pachner jószándékú tanácsait s azoknak követését s megvalósítását legközelebbi feladatuknak tekintsek.

A vágyecsei választáshoz.

A „Nemzet” nov. 6-iki esti számában és a „Nyitramegyei Közlöny” liberális újságokban megjelent a vágyecsei választásról egy cikk, mely esekélyesgémmelel is foglalkozik.

A cikk egyéb részleteire, melyekről biztos tudomásom nincs, nem reflektálok, csak arra, a mi rám vonatkozik. De megjegyzem, hogy ha a többi is oly igaz, mint a reám vonatkozó rész, akkor a sellyei liberálisok ugyancsak felültették az olvasóikat.

E szerint „a sellyei tót káplánocska a választások előtt két hétig nem aludt a plebánián.”

Miért is vagyok én tót? Talán mert tótul is beszélek? Először is tudtommal ez nem hiba. Ezért senkit elítélni nem lehet. De másodsor a cikkbező urak közül legalább is ketten túltesznek rajtam e tudományban.

Vagy talán a nevemet tót hangzásúnak itélik? Hát akkor a nevük után ítélve, ugyan mik lehetnek Greznarik, Meczer, Keczer, Ádler cikkező urak? Az igazság kedvéért megjegyzem, hogy ezen urak közül recipiált Bendegúz csak az utolsó.

A mi a kicsinyítést illeti, a magyar nyelv a következő kicsinyítéseket is megengedi: grófocska, ügyvedecske, zsidócska, marhácska stb.

Hogy két hétig nem aludtam a plebánián, ilyen valótlanúságot csak a sellyei liberális urak mondhatnak, mely állítás beillik otromba vicnek, de ily nyílt hazugságot igazán művelt ember alá nem ír.

Mért támadnak tehát engem? Honnét a harag? Onnét, mert Vágsellyén körülbelül 110 földműves választó közül csak 13 fanyalodott rá, hogy a liberális táborot szolgálja, azokat is a választás előtti éjszakán a közalapítványi kastélyba kellett csukni, hogy jobb meggyőződésüket követve, meg ne szokjenek.

Azonfelül rossz proféták is voltak a liberá-

téseert fogták el, mikor veled alkudozott. Azt elítélik 2—3 hónapra tolvajlásért, téged pedig elítélnék 10—20 esztendei sáncmunkára bankóhamisításért, mert hát magad esküdted magadra az ezreket, százakat, meg ötveneket.

Lásd megmondtam, Mózes koma, ne keveredj te olyan játékbá. Hiába most minden vergődésed! Sohase esküdozz, hogy te ártatlan vagy, mint a ma született bárány. Róka vagy barátom, csapdába kerültél és még csak meg sem sajnál senki, hanem ezután példa szóval így fognak csak rólad beszélni:

Torkára forrott, mint Mózsli zsidónak az eskü.

M. D.

Sziporka.

Mindig ugyanaz.

A katolikus vallásra tért Smüle utolsó perceit éli. A gyóntató atya ott áll az ágya előtt és átnyújtja neki az ezüst feszületet, hogy csokolja meg. Smüle átveszi a feszületet, egy darabig latolgatja markában, azután halkán susogja a papnak:

— Út forint ötven krajcárt odok érte.

lisok. Keczer Zsigmond úr pld. azt jövendölte, hogy a paraszttal pénzért és itálért vizslakutyáját választatja meg képviselőnek. Ezen szerepre Vágsellyén csak 13 paraszt vállalkozott nagy nehezen. Egy másik nagy úr a földművesek felét remélte elhódítani, a mi szintén nem sikerült. Hinc illae lacrimae!

A cikknek reám vonatkozó szavait csak a tehetetlen düh diktálta tollukba; pedig tudvalévő dolog, hogy a ki haragszik, annak nincs igaza. A sellyei liberálisok tehát nemcsak a néppárttal, de az igazsággal is hadilábon állanak.

Kelt Vágsellyén, 1896. évi november 10-én.

Hojszik Imre,
segédlelkész.

A várnai ütközet.

Várna, 1896. nov. 13.

A magyar alkotmányosságot olyan csapás érte, mint a 15. században a hasonnevű várnai vereség a Fekete-tenger partján. Nyitrán, Stomfán huzták, halasztották a szavazást, hogy szétoszlásra bírják a tömeget s ami aztán jött, azt lassankint elforgacsolták. Nálunk Várnán nem keltek birokra a liberálisok az ellenféllel, hanem ugyszólván egyszerre felrobbantották azt.

A választási igazolványok nyomorult találmánya volt az, amivel több mint 700 választót elütöttek az urnától. A kerületbeli nép oly szívesen ragaszkodott választói jogához, hogy dacára annak, miszerint esütörtökön volt a választás, már kedden reggel ostromolta a jegyző házat az igazolványokért s ott vesztegelt egész nap. S mikor csak szerdán reggel hirdették ki, hol kaphatók az igazolványok, szerdán újra összeszedőzködött távol fekvő kalyibáiból, hogy megszerezhesse a jegyeket. A jegyzők egy része elbujt, más része hamis igazolványokat adott ki, illetőleg nem látta el pecséttel, s ilyeneket a kordonon aztán be sem bocsátottak a községbe.

Mikor Markovics János, a néppárti jelölt figyelmessé tette az elnököt ezen szublimált csalás-kivonatra, azt mondotta, hogy ő a jegyzőknek kiadta az igazolványokat, s ha ezek nem osztottak szét, hát kérjen elleaök fenytőt, vagy fegyelmet.

Ennek tulajdonítható, hogy a második küldöttségél Markovicsra csak 15 szavazat esett, mert 14 község egyáltalában nem juthatott az urnához, mi miatt a zárórát már délutáni két órakor kitzették. Midőn a 700—800-ra menő le nem szavazott tömeg zugolódni kezdett, Zmeskál orsz. képviselő, Czvincsek káplán — ki az egész kerület legtevékenyebb embere volt — s Markovics jelölt kérve-kértek, csaknem könyörögtek, hogy oszoljanak szét békeben, mert a megvadt esendörtiszték s az elnök hidegvérű lelketlensége nem riadt volna vissza még vérengzéstől sem.

Az első küldöttségél, hol Zmeskál Zoltán és Rakovszky helyett, ki nem juthatott a szavazóhelyiséghez, Zlathary János, várnai esperes-plebános volt a b. férfi, a szavazás eltartott estig, de öt óra után itt is kitzették a zárórát.

Az első küldöttségél elfogadva Ión Markovicsra 146, elutasítottak 120, Sipekyre 161. A második küldöttségél Markovicsra 15, elutasítva 8, Sipekyre 108. Ugy hogy Markovicsra összesen 161 szavazatot fogadtak el, míg a kormánypártra 269 esett. A roppant terrorizmus, melyet 3 héten keresztül ott kifejtettek a katonai beszállás által, és minden család mellett az 1511 szavazóból mindössze 269 embert tudtak felmutatni. — Ezen az eredményen maguk a liberálisok is megdöbbenek, és azt hiszik, hogy ez a választás összes piszkosságával Szalavszky főispánnak boszu műve Baross Jusztin alispán ellen, kit ilyen súlyosan kompromittálni akar, hogy lerázza nyakáról a neki már veszedelmes konkurrensé fejlődő alispánt. — Bármint legyen is ez a lelkiismeretlen és minden szégyen nélkül való jogfosztás, kiszámíthatlan kárral járhat a magyar hegemonia megbélyegzésére a felvidéken; mert ez a nép most saját szemével győződött meg, hogy igaz az, a mit a nemzetiségi izgatók neki mondanak. Csakhogy ő nem fogja azt betudni a liberális áramlatnak, mert arra nem eléggé képzett, hanem be fogja tudni a magyarságnak. És erre talán még a liberálisok is adhatnának valamit.

X.

Ujdonságok.

Egyházi hírek. Imlauf Károly f.-elefánti segédlelkész elfoglalván facsói plebániáját, az eddig ott működött pleb.-helyettes, Adámik Ignác segédlelkési minőségben áthelyeztetett Várnára.

Kinevezés. Santavy Ágoston miavai uti-biztosnak, *ifj. Skrábala Antal* szenici járási írnoknak lón kinevezve. — Krencsen *Szlany Lajos* tanítónak, Kálazon pedig *Wunder Károly* segédjegyzőnek lón megválasztva.

Eljegyzés. Vanke Imre, Farkasd pusztai primási intéző, a napokban váltott jegyet Klemer Teréz kisasszonnyal Bécsben.

Adomány. Herverth Antalné a keresztény nőegyletnek 4 frtot adományozott, amiért köszönetet mond neki az elnökség.

Talált gyűrű. A helybeli leányiskola egyik növendéke arany gyűrűt talált. Tulajdonosa jelentkezzék Skoloda Lajos hitelemző urnál.

Ülések. Nyitra megye központi választmánya f. hó 18-án, a vasuti bizottsága pedig kapcsolatosan a 25-ki közgyűléssel f. hó 20-án ülést tart.

Megyei közgyűlés. Nyitramegye ez évi őszi közgyűlését a főispán f. hó 25-ére hívta össze. Kerjük elvbarátainkat szíveskedjenek minél nagyobb számban megjelenni.

Bende Imre, nyitrai püspök ur ő méltóságának nevenapját kegyeletes módon ülték meg mult vasárnap a nyitrai kath. felsőbb leányiskola növendékei. Ez alkalommal — mint előre jeleztük — ő méltósága tartotta az ünnepélyes sz. misét a helybeli Sz. Vince-testvérek templomában. Az isteni tiszteletet a növendékek gyönyörű énekükkel és szólókkal emelték. Ez után a zárda nagytermében az összegyűlt növendékek hosszú carré-ben elhelyezve kellemesen esengő hanggal lepték meg a belépő főpásztort. Ezután Simonyi Mariska 4-ik elemi osztályu növendék magyarul, Kubányi Melánia felsőbb leányiskolai IV. o. németül s végre Szalóky Janka V. o. francia nyelven üdvözölték. Ő méltósága a növendékek mindegyikéhez intézett néhány szót. Ezután egy másfél arasznyi szónok az óvodából megdöbhentő merészséggel deklamált egy bokréta mögöl. Majd a beteg Zongor igazgató helyett dr. Dudek János tanár üdvözölte a nála már ismert lendületes nyelven a főpásztort, s megkapó módon esetelte a viszonyt, melyben Bende püspök s a nyitrai felsőbb leányiskola állanak. Ő méltósága, ki épp úgy, mint a többi hallgató egészen meg volt lepetve a beszéd találó pointjei által, elérzékenyülve válaszolt, s büszkeségének nevezheti. — ugymond — hogy ez intézetet életbe léptethette, s buzdította a növendékeket, hogy egy vallásos lelkületben, mint szorgalomban és erkölcsi magaviseletben az intézet nemes céljának megfelelni iparkodjanak, s lelkesítette a tanári kart, hogy fáradságuk jutalmát, majd a mindeható Isten egykor biztosan törleszteni fogja. Az ünnepély aztán Bende püspök ur lelkes eljenzetetésével véget ért.

Birtokvétel. Néhai *Bethlen Gergely* gróf kis-aranyosi birtokát 150,000 frtért megvette báró *Lindelhoff Henrik* pusztahatári nagybirtokos.

Városi közgyűlés. A mult heti népes közgyűlésen a napirend előtt Zerdahelyi interpellált amiatt, hogy a kutyapécér még mindig dróttal fogja a kutyákat, holott szíjjat kellene használni. Az öreg ur azonban a tavalyi nyitrai választásnál nem vette észre azokat az atrocitásokat, melyeket az elnökök a néppárti választókkal elkövettek. Felfordított világrend, midőn a humanismust, melyet az embertől megtagadnak, a kutyákkal szemben kezdenek gyakorolni. — Kallai interpellált a zobori hajlékok házber adója miatt; a mérnök a hajlékok távolságát a városháztól meg fogja mérni. Ugyancsak Kallai szóba hozta, hogy föl kellene írni a miniszterhez, hogy a gimnáziumi tandíját hagyjat itt és ne fordítsa másra. Szóban volt a regalejog megváltása miatti kárta-

lanítás is. — A napirend során elhatározottat, hogy a város fölír a miniszteriumhoz a házadómentesség kiterjesztése iránt. A Kis-Nyitra csatornájának kiépítésétől sokan vonakodtak, miután mindig csak építünk és a város szegény. Elhatározottat, hogy bevárják a megye feleletét a hozzáintézett segélyezési kérvény iránt. — A tűzoltóhelyiség a laktanya környékén fog kijelölteni, minek kapesán a polgármester említette, hogy ugyancsak a laktanya mögött selyemtenyészdet szándékozik a kormány intézkedéséből fölláttítani. — Ismét szóba került a laktanya, a konyhákat akarják az udvarra áthelyezni és a mostani konyhák helyén töltény-raktárokat állítani. A képviselő-testület mindig ideges, valahányszor a sokba került laktanya szóba kerül. A mérnök fog javaslatot tenni. — A gimnáziumnál a város részéről alkalmazott új tanár dr. Rákóczynak 1000 frt fizetés szavaztatott meg. Horvát igazgató felszólalására a város jövő évben fölír a miniszterhez, hogy ezt a ügyet ő vegye át. — A hitelbank új épülete előtti földdarabért a város 2112 frt 70 krt kártalanítást fizet, a terület 92 1/2 ö. — A vámentesek névjegyzéke olvastatt fel, 174-en élvezik a vámentességet. Az ügyet különben egy bizottság tárgyalja.

Köszönet. A dománizsi tűzkárosultaknak *Bende Imre* püspök ur ömeltósága 50 frtot, dr. *Kubicza János* ügyvéd s volt szeretett képviselő jelöltünk 20 frtot adományoztak. — Ezen kegyes adományukért alulírottak a többi tűzkárosult nevében ez uton is hálás köszönetet mondunk. *Cselko István, Ledniczky Mihály* a segélyben részesülők.

Alig lehet kifejezni azt a rendkívüli érdeklődést, melylyel Markovics János várnai választást Nyitrán kísérték. Tudták, hogy itt nem csak arról van szó, hogy egy néppárti mandátummal több vagy kevesebb legyen, hanem Markovics személyéről. Markovics János, ki a nyitrai liberálisok előtt is rokonszenves, tisztelt egyén, kinek politikai tevékenységét igen, de jellemet, nemes eljárását még legelkeseredettebb ellenségének sem jutott soha eszébe kifogásolni, általános körözésködésködés tárgya volt, esütörtökön Nyitrán. Az utcán minden harmadik ember megállított: Mi van Markovicsesal? A kavéházakban, vendéglőkben, a magán es tarsas összejöveteleken, ez képezte a találgatás tárgyát s megnyugvással mondhatjuk, hogy a kormánypártiak is — legalább akikkel mi összejöttünk — megnyugvással fogadták volna Markovics megválasztását.

Délelőtt lapunk szerkesztőségébe ez a távirat érkezett:

Várna, nov. 12 8 óra 35 pc. reggel.

A nép szép rendben bevonult, olyan számban mint multkor. *Több község választóinak nem adtak a jegyzők igazolványt*, de bírjuk az elnök ígéretét, hogy bebocsátja a községbe. Bizalmi férfaim Zmeskál Zoltán, Rakovszky István orsz. képviselők, Deák János és Czvincsek János, káplán. Egy községben „betegséget“ konstatáltak. Sok bánatlat szenvedett a szegény nép, de kitarított. Mi lesz azonban a vége, az ma fog eldőlni. En a bukást lehetetlennek tartom, de mikor nálunk minden lehetséges. *Markovics.*

Majd délfelé világosabban szólott a Hióbpósta, mikor ezt a telegrammot vettük:

Várna, nov. 12. 10 óra 30 pc. délelőtt.

Négyszáz szavazómat nem eresztik be a községbe, kik igazolványt nem kaptak. Másoknak adtak ugyan igazolványt, de azt a kordonnál — hamisanak deklarálták. Gyuriss helyettes elnök elhagyta a választó helyiséget. *Markovics.*

Azután semmi, egész delután egyik tudakozódó a másiknak adta a kilincset szerkesztőségünkben és a kis szemináriumban. Néppártiak, kormánypártiak, tisztviselők, állami hivatalnokok, polgárok, feszülten várták a — csapást: de nem érkezett 1/8-ig semmi. Ekkor lapunk szerkesztőségé a *Budapesti Hírlaphoz* fordult felvilágosításért, honnan esti 1/2 10-kor a következő sürgöny érkezett:

Budapest, 8 óra 50 pc. este.

Várnán a néppárti szavazókat nem engedik szavazni. Zichy Nándor gróf kisebbségben maradt.

Budapesti Hírlap szerkesztősége.

Ebből a három táviratból már eleve lehetett látni a mostani magyar alkotmányosság választási eredményét. Markovics 1100 választója olvadt 161-re. A kerületnek összesen 1511 választója van. Ebből a kormánypártra leszavazott 269, csupa zsidó és tisztviselő. Vegyük, hogy 100 ember tavaly óta meghalt, még akkor is maradt a néppártnak 1140 szavazata. Mert ha csakugyan oly roppant terrorizmust fejtett ki a néppárt, hogy első esetben az elnökök a választás közben lemondani kényszerültek, a másodiknál közel 1000 katona szuronya mögé bujtak, hát hol van az a néppárt, a melytől féltek, ha csak 161-en voltak. Vagy hol van az a nagy tömeg választó, ami a kormánypárti 269-en felül maradt. Hanem hát Szalavszky többé szegyeenpirt nem érez, bakterbárójával lesakterol mindent. Az a felvidéki nép ilyen gyalázatok láttára aztán méltán felkiálthat: Barbár Oroszország, vajjon lehetséges-e nálad ilyen — alkotmányos szabadság?

Nyitramegye nevezetessége dobra került. A kiállítási faluban bemutatott millenaris handlovai házat megvette Boros János 335 frtért. Mi marad az ezredévről emlékül a megyének? A választásai, melyeket jó lesz egy monografiában megörökíteni arcképekkel.

Pacifikáció. Nyitra-Ujlakon az általános választások alkalmával a liberális jelölt beszédjét Cseh József mocsonoki jegyző tótul tolmácsolta, egyebek közt megemlítette, hogy az egyházpoltikai törvények nem veszélyesek a vallásosságra — mint a papok mondják, — mert a törvény az anyakönyvvezetőket egyenesen kötelezi, hogy a házassulandókat a templomba küldjék frigyókra Isten áldását kikérni, az ő meggyőződésük is, hogy Isten áldása nélkül nehéz boldogulnunk. Nyitra-ujlaki kollegájának Bihari Gézának úgy látszik más a meggyőződése, mint a következő eset tanúsítja: F. hó 6-án eljött hozzá bizonyos Mikida nevű aba-lehotai asszony, hogy kiskoru leánya házasság megkötéséről ügyét vele megbeszélje. Az anyakönyvvezető megígérte neki a kor aluli felmentvényt kieszközölni, melyért 2 ft 50 krt fizet. Egyben buzdította, hogy a további költség (stola) megkimelése céljából *elégjenek meg csak a polgári költéssel*. Igaz, kapott erre az egyszerű asszonytól olyan feleletet, hogy a további buzdításal rögtön felhagyott. Ajánljuk ezen esetet az intézőkörök figyelmébe.

Fair Play. Szemere Miklós a lefolyt választásokkal szemben *fair play-t*, azaz tisztességes játékot ajánl a hatalom politikusainak, előkelő hangon írt röpiratában, mely most jelent meg és 30 krért kapható. A Fair Play nagy feltűnést kelt mindenfelé írója egyinéségénél fogva és tartalmaért.

Ujabb katona-elszállásolási adó, kísért a jövő évre és nem tudjuk milyen címen. Nyitramegyében annak idején, mikor még itt fekdűt a lovasság, Érsekujvárott, Mocsonok, Patta stb. községekben, katona-elszállásolási adót vetettek ki a megyére, mely egy ideig még akkor is szedetett, mikor a katonák nem voltak itt, s mely adóból mintegy 45,000 frtnyi összeg kezeltetett a vármegye által még a 80-as évek végén. Kérdjük és a független megyebizottsági tagokat figyelmeztetjük, hogy kérdjék maguk is a közgyűlésen, hova lett ez a 45 ezer frtnyi összeg? Talán csak nem költötték el választásokra. — Ha a mult évben katonai elszállásolást kértek, hát fizesse meg, aki kérte, aki oktalan félelmében nekünk a katonákat a nyakunkra hozta. A nyitrai választóknak katonaságra szüksége nem volt; itt excessusok nem fordultak elő. Arra megint közönségünk tulságos jó, hogy mindannyiszor katonaszállásolási adót fizessen, valahányszor az alispánuak lábikrájába száll a bátorsága.

430 szavazó 989 katona. A kiszucujhely-várnai kerületben Markovics János néppárti jelöltre elfogadtatott 161 szavazat, Sipeky kormánypártira pedig 269; összesen 430 választópolgár. Orizetükre pedig kirendeltetett Krakóból 725 gyalogos, másfel század huszár és 114 csendőr. Vajjon a fogház elől csupán csak az elévülés címén megmenekült méltóságos ur lelkiismeretnek megőrzésére hány katona szükségeltetik?

Egy veszedelmes ebéd. A privigyei választás alkalmával, hol t. i. Juriss Mihály néppárti győzött, az elnök Lulyák Antal ügyvéd délen megszakitotta a szavazást és — ebédelni ment. A nyitrai megyeházon ezen egyetlen egy néppárti képviselő megválasztatása is óriási mebotránkozást keltett, s mint lapunknak jelentik, elhatározták, hogy a választás megsemmisítését fogják kérlelni, azért mert az elnök azt a „világra szóló botrányt” követte el, hogy ebédelni mert, mikor megehezett. — Eltekintve attól, hogy Lulyák Antal ügyvéd, telivér liberális, s hogy a néppárt bizalmi férfiainak nem áll hatalmában a vál. elnök mai jogköre mellett, ennek bűjtöt előírni, semmi esetre sem akarjuk az ebédő elnököt védelembe venni. Csak azt az egy körülményt említhetjük meg, hogy a nyitrai választásnál szintén megszakitották a választást az ebéd miatt, s Kund Jenő, nemzeti párti képviselő, a néppárt bizalmi férfi, még tőzstot is mondott Szulyovszky Dezső választási elnökre, ennek pártatlansága miatt. (Persze délig csak a nyitrai kormánypárt szavazott, innen az akkori elnök pártatlansága. Este már nyilatkozatot adott ki Kund Jenő s ott hagyta az elnököt a faképnél.) — Ez persze akkor nem volt bűn, csak mikor a néppárt győz. — Lapunk zártakor értesülünk, hogy a privigyei kerület liberális elemei az utolsó pillanatban megcsömöröltek, mert a vál. kerületből beidezett körjegyzők egyhangulag azt a nézetet vallották, hogy egy esetleges új választásnál a privigyei kerületnek még több néppárti választója lehet, mint eddig volt.

Megerősített alapszabályok. A galgóci „kaszinó-egylet” módosított alapszabályait és a farkasdi „temetkezési egylet” alapszabályait a belügyminisztérium jóváhagyta. — A „vágsellyei polgári kör” pedig feloszlott.

Szerkesztő-változás. A nagyváradi „Tiszántul” kath. napilap még csak második évfolyamát éli és már negyedik szerkesztője van. Első szerkesztője dr. Persz Adolf jogakadémiai tanár, majd Szabó N., ezután Csippek Ferenc, s végre most dr. Vueskics Gyula theol. tanár, ki-ben a katolikus sajtó lelkes munkást s termékeny és magas röptű író nyer. Ez a négy szerkesztő másfel év alatt eléggé bizonyítja, hogy mily nehéz kath. lapot szerkeszteni, különösen — Nagyváradon. Kívánjuk t. barátunknak, hogy működése legyen tartós, állandó, mert a folytonos változtatás bizonyos ingadozást jelent. Érdekes felemlíteni, hogy négy év óta, mióta a vidéki katolikus sajtó figyelemmel kísérik, egyetlen egy lap sincs, mely szerkesztőt ne változtatott volna. Így a „Pécsi Közlöny”-t Rézbányay Jánostól Lincab Adolf vette át, a „Dunántuli Hírlap” háromszor változtatott szerkesztőt, a „Veszprémi Hírlap” kétszer, a „Fehérmegyei Napló” háromszor, a „Szombathelyi Ujság” kétszer, az „Egri Híradó” kétszer, a gyulafehérvári „Közművelődés” kétszer, a „Váci Közlöny” és a szathmári „Heti Szemle” háromszor stb. Ebből az ingadozásból eléggé következtethető, hogy egy kath. lapszerkesztőnek — még a liberális áramlattól is eltekintve — mennyi nehézséggel kell megküzdenie, kivált a vidéken. A katolikus sajtó mezeje még nagyon termékeny föld, úgy hogy jó termésről regélünk akkor, ha meghozza a — belévetett magot. A munkáért járó jutalom az, amit a liberális lapok, meg a szabadelvű matadorok reánk kennek olykor-olykor. Persze nem mindenki olyan szerény, hogy ezzel a honorariummal megelégszik, s iparkodik odább állani. Szóval jó adag idealizmus kell, hogy rendületlenül

és kitartóan megállja a sarat. — Hanem nyugodjanak meg t. lapársaink, hiszen a kifejtett munka nem veszett kárba. Azt a keresztény ellenmozgalmat, mely 3—4 év óta országsszerte keletkezett, első sorban a katolikus sajtó mozdította elő.

Jókai és Ugron. A humorista író a patetikus szónokot ki nem állhatván, a bukott pártvezért neveltségessé tenni iparkodott. Levelet irt neki a *Pesti Hírlap* tárcájában, melyben a kormánypárti komikus kifigurázta az ellenzéki bajtársakat, kik Ugronnal együtt kimaradtak a képviselőházból úgy, mint Jókai is, s azt az ajánlatot teszi neki, hogy csatlakozik hozzá, ha a parlamenten kívül vidékre mennek szerepelni, országot háborítani s botránnyokat produkálni, és majd ha Ugron akármit indítványoz, Jókai főlebb leicítál ad absurdum. Az önálló magyar hadseregre indítványozza, hogy ne legyen semmi hadsereg s ha jön az ellenség, elzárjuk a Vaskaput, hogy a Duna kiöntse az országot, a városainkat pedig leégetjük, így szabadulunk meg az ellenségtől. Ha önálló bankot javasol, Jókai a bankócsinálás szabadságát fogja követelni, az általános szavazati jogot az asszonyokra is kiterjeszti s a kort 12 esztendőben állapítja meg s ha Magyarország külön szakítását Ausztriától követelné Ugron, Jókai javasolni fogja, hogy vándoroljunk vissza a Meotisz tavához. Ugron a parlamenten kívül tervezett akcióját és pártját azután elkereszteli „a parlamenti skandalumokat népszerűen meghonosító társulatnak.”

E tréfát Ugron nem értette meg, mivelhogy érte megharagudott. Nincs abban a kedvben, hogy Jókai ötletein nevéssen, mikor ez őt és pártját boszantja és guny tárgyává teszi a közönség előtt. Haragjában szertelen sértéssel ekként felel Kolozsvárról a *Magyarország*-nak küldött táviratban:

„Válasz Jókainak. Ajánlatodat nem fogadom el, mert harcba nem viszek vén bohócot, sem új Bernáth Gazsit. Ha jobban tetszik: hát szírmait elhullatott rózsát harci jelvénynek nem tűzők föl. Ugron Gábor.”

Kegyetlen szavak. Lám, nem jó a sebzett Ajaxot tollal csiklandozni.

A jelen iskolai év elejével vonultak be a — *jezsuiták* az oxfordi egyetemmel kapcsolatos kollegiumukba. Az egyetem hatóságai barátságos, előzékeny fogadtatásban részesítették a jezsuitákat, a város lakosságán pedig nyoma sem látszik az ellenszenvnek, a régi protestáns elfogultságnak. Ime ily váltakozáson ment át az angol protestánsizmus e század alatt; így közeledik az a kath. egyházhoz. Nálunk még a régi elfogultság és gyűlölködés uralkodik, holott a magyar nemzet megmentésére nincs más mód, mint a katolikus és protestáns magyarok kibékülése az Isten akarata szerint.

Tizenhárom év óta alszik. Thenelles franciaországi községben egy Boyenval Margit nevű leány már tizenhárom év óta alszik s a doktorok minden kísérlete, hogy őt felébresszék, hiábavalónak bizonyul. A „Figaró” egyik munkatársa Thenellesbe utazott, hogy meggyőződjék a különös eset igazságáról. A harminczkét éves leány, mint lapjának írja, csakugyan tizenhárom év óta alszik s a tudomány nem bírja megfejteni ennek az okát. 1883. május 29-én szüleinek háza előtt állott a leány, Csendőroket látott közeledni s azt hitte, hogy őt keresik egy régebben elkövetett bűne miatt. Nagyon megrémült és lerogyott az ajtó előtt. A csendőrök természetesen nem őt keresték és tovább haladtak az uton. A leányt azonban, ki heves ideggörcsöket kapott félelmében, ágyba kellett fektetni, a hol mély álomba merült. Azóta nem is ébredt fel. Éppen születésnapja volt akkor. Álláig betakarva fekszik az ágyban. Arca igen sápadt; inkább halottnak hasonlít, mint alvóhoz. Ajkai és szeméi csukva vannak. — Nagyon megöregedett, mióta alszik, — jegyezte meg az anyja. — Az első naptól fogva ilyen mélyen alszik? — kérdezte a hírlapíró. — Eleinte meg-meg mozdult s azt hittem, hogy végre fel fog ébredni, de ismét visszazállt mozdulatlan sága és aludt tovább. Az alvó leányt mesterségesen táplálják.

Közgazdaság.

Hadköteles mezőgazdák figyelme. Itt közöljük a honvédelmi m. kir. miniszternek egy intézkedését, melyet a földművelésügyi m. kir. miniszter közhírré tétel végett a nyitrai megyei gazdasági egyesületnek is megküldötte: Körendelet. A cs. és kir. közös hadügyminiszter úrral egyetértőleg létrejött megállapodás folytán rendelem, a mint következik; úgy-mint: A szolgálati kor sorrendje szerint való idő előtti tartós szabadságolásoknak — védtörvényei utasítás II. rész 8. §. 2. pont — a legközelebbi ifjabb sorhadi évfolyamok rendjében és pedig a szolgálati kor, vagyis a tényleg eltöltött tényleges szolgálati idő tartam, továbbá az elért katonai kiképzés foka szerint és a minősítvényre való tekintettel kell történnie. Különösen figyelembe veendő és pedig a következő sorrend szerint; azon katonák, akik a) a védtörvény 33, vagy 34 §-ai alapján a kedvezményben leendő részesítés iránt igényt emeltek, de az elért teljes törvényes feltételek hiánya miatt a kért kedvezményben részesíthetők nem voltak; b) valamely földműves iskolát sikerrel végeztek, ha a tényleges szolgálatból való kilépésük után, szülőik birtokának művelésénél közreműködnek, vagy a saját birtokukon maguk fognak gazdálkodni; c) *besoroztatásuk, állományba vételük előtt a mezőgazdaság terén működtek s ezek között különösen azok, akik állományba vételüket megelőzőleg valamely mezőgazdasági, tanfolyamba felvették, vagy az említett intézetek valamelyikébe leendő felvételüket maguk, tényleges szolgálatban állásuk ideje alatt biztosították és azok, a kik az ipari munkások osztályához tartoznak; mind ezen esetekben azonban megkívánatik, hogy a figyelembevétel érdemlő körülmények igazolva legyenek és a kivételes kezelés tekintetében a hadkiegészítési hatóságok egyetértőlegesen nyilatkozzanak.* Ez iránti folyamodványok azon évben, melyben az illető katona sorhadi tényleges szolgálati kötelezettségének utolsó előtti évében áll, a sorozó járási tisztviselő által adandó véleményezés kíséretében a hadkiegészítési kerületi parancsnoksághoz; ettől pedig indokolt javaslat mellett, kellő időben az illető csapatvezetőhöz juttatandó. — A szolgálati kor sorrendje szerint való tartós szabadságolás iránti igényre vonatkozó ezen rendelkezések azon katonák által is igénybe vehetők, a kiknek sorhadi szolgálati ideje valamely polgári, avagy katonai büntető bírósági elítéltetés által meghosszabbítást szenvedett. Ilyeneknek esetleges idő előtti tartós szabadságolása, tehát az egyéb erre vonatkozólag megállapított feltételek mellett a tényleg teljesített katonai szolgálat idejétől függ, a melyhez a fogságbüntetésben töltött idő, a mely a sorhadi szolgálati idő meghosszabbítását eredményezte, hozzá nem számítatik. Felhívom a törvényhatóságokat és a horvát-szlavonországi megyei hatóságokat, hogy ezen körendeletemet haladéknél közhírré tételre és az illető sorozó járási tisztviselőket (járási hatóságokat) az ezen körendeletem negyedik bekezdésénél fogva reájuk háramló teendőik tekintetében különösen is utasítani ne késsenek. — Budapest 1896. augusztus hó 15-én. A miniszter helyett: Gromon s. k. államtitkár.

Irodalom.

Costanza a címe annak a jeles olasz regénynek, mely a „*Könyves Kálmán*” irod. könyvkeres. részvénytársaság legújabb vállalatában, a **Magyar-Regénytár**-ban megjelent. A diszes kiállítású első füzet elejéhez a kiadó programot is csatolt, melyben ismerteti a vállalat célját és irányát, közölvén egyuttal azoknak a köteteknek a címeit is, melyeket eddig a megindított regénysorozat keretébe fölvevett. Maga ez a névsor, a melyben helyet foglalnak hazai (*Jókai Mór, Tolnai Lajos, Váradi Antal*, stb.) kiváló íróink és a külföld (*Tolsztoj Leó gróf, Carmen Sylva, Gabriele d'Annunzio* stb.) jelesei, elég biztosíték arra, hogy a vállalat sikerülni fog; a remek kiállítás, diszes nyomás, a szép kivitelű autotypia útján reprodukált eredeti szövegrajzok pedig bizonyára nagyban hozzájárulnak ezeknek a csinos és szemre is kedves füzeteknek az elterjedéséhez, a melyek már azért is megérdemlik, hogy a művelt magyar közönség a pártfogásába vegye, mert *egy-egy ilyen 3 íves (48 oldal) füzet ára 15 kr.*

A közönség köréből.

(E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyílt levél

dr. Szulyovszky Dezső úrhoz!

Mielőtt eltávozik, mint „egyhangú” népképviselő, ki magának írta össze kénye-kedve szerint a választók névlajstromát, és mégis, mint halálom, 8000 frtot kapott az ország pénztárából: illő lenne már egyszer *Hubinszky István örökösei eltételével leszámolni*; mert báró Stummer Sándort, mint vevőt, és a nyitrai árvásszéket, mint Hubinszky Péter kiskoru érdekeinek gondatlan képviselőjét, be fogom perelni, mint e család meghatalmazottja.

Ezek a szegények akár a szent-ágotai bérletből, akár az ocsó mandátumból elfogadják a vételárt. Egyuttal kérem, ne tegyen ugy, hogy oda utasította a nagytapolcsányi adótárnokhoz, s ott egy krajcár sem volt számukra letéve, csak a pénzügyi igazgatóságtól ama végzés, hogy a fennmaradt összeg dr. Szulyovszky Dezsőnek visszaküldessék.

Az ilyeneket nem lehet párbajozással két-három évre elodázní. Ennek az egyedül lovagias elintézése a — fizetés.

Nyitrán, 1896. évi november hó 12-én.

Kézdísárfalvai Benkeő László.

Két levél.

Tekintetes

Zelenay Sándor urnak
Trencsén város főjegyzőjének

Trencsén.

Mult hó 27-én Uraságnál, mint a következő napra kitűzött országos képviselő-választásra kiküldött elnöknél látogatást tevé, az iránt kérttem fel, hogy nekem mint Markovics János egyik bizalmi férfinak olyan igazolványt sziveskedjek adni, melylyel a választás napján akadályoztatás nélkül és kellő időben juthassak a szavazás színhelyére.

Őn Uram ezen megkeresésemet pillanatnyilag ugyan megtagadta; azonban Zlatháry kanonok, Baumgartner főszolgabíró, Mednyánszky és Zahoránszky főszolgabírák, és még több tanu jelenlétében ismételt megígérte, hogy a választás napján bármily korán is jönnék, elfog látni a kívánt igazolvánnyal.

A választás napján gróf Majláth gbelani számtartójával már 6³/₄ órakor jelentem meg Várna község előtt, hol bemehetésemet egy főhadnagyból és több katonából álló kordon akadályozta meg. A főhadnagy szives volt egy katonát küldeni elnök úrhoz oly jelentéssel, hogy bemenni óhajtok, adja meg rá az engedélyt; később még 3 izben sürgettem, még Martincsek állítólag ottani közgyám által elnök urat, adná ki számomra az előtte való napon ígért igazolványt, mind ennek dacára azonban déli 12 óráig nem bocsájtottak be, s így törvény adta hivatalomat nem teljesíthettem.

Lehetséges, hogy az a féle fajtabeli lovagok, mint Ön, esetemen nevetni valót találnak, én azonban eljárását **hitvány**nak bélyegzem és Önt, ki a szuronyok mögé rejtözve hatalmával visszaélt, **hazug szöszegőnek, gyáva ficzkonak** declarálom.

Sértéseimet azért vágom oly későn arcába, mert előbb Szalavszky főispánhoz fordultam, nem az ő utasításából történt-e a velem szemben követett viselkedése; minthogy azonban feltevésem a nevezettől tegnap vett levélben megerősítést nem nyert, a velem történetekért Önre hárul a felelősség.

Nyitra, 1896. november 8-án.

Deák János.

Előttünk:

Kézdísárfalvai Benkeő László.

Meskó Pál.

Tekintetes

Deák János urnak

Nyitrán.

Folyó hó 8-án kelt levelében sértésekkel illet Uraságnod, mert állítólag a várnai választás alkalmával nem adtam uraságnodnak igazolványt ígéretem daczára.

Az igazolványok kiadása vagy megtagadása a választási elnök joga, s ezért magán embernek felelősséggel nem tartozik.

Az igazság érdekében kötelességemnek tartom azonban kijelenteni, hogy én uraságnoddal szemben szöszegést nem követtem el, s ha uraságnod nem kapott igazolványt ez önhibámon kívül történt. Hozzám uraságnod megbízásából csupán a várnai közgyám jött azzal, átjöhet-e uraságnod a cordonon, ez reggel 7 és 8 óra közt történt. Én a közgyám előtt kijelentettem, hogy uraságnod bejövetele ellen kifogásom nincsen, hogyha azonban a katonák igazolványt kérnének, jöjjön —

a közgyám — érte a választás megkezdésekor 8 órakor hozzám. Azóta én hozzám senki sem jött, fel kellett tehát tételeznem, hogy a cordonnál álló biztosok valamelyike — kik a hirdetmény értelmében jogosítva voltak igazolványok kiadására — át bocsátotta. — A választást különben az elnökök lemondása miatt fel kellett, függesztenem s így uraságnod jogai gyakorlásában amúgy sem volt akadályozva.

Ez a való tényállás. Nekem uraságnod ellen a választás alkalmával semminemű kifogásom nem volt s nem is lehetett, mert nem is ismerem uraságnodat.

Sértéseit tehát, melyeknek semmi alapjuk nincs s csak téves információból eredhetnek magamra nem vehetem s azokat visszautasítom.

Trencsénben 1896. nov. 9-én.

Zelenay Sándor.

Meghívó

a „**Hungária hengermalom-részvénytársaság**”

1896. évi november hó 29-én d. e. 10 órakor Nyitrán, a malomhoz tartozó laképületben tartandó

III. rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az 1895/6. üzleti év mérlegének előterjesztése; *
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése és az ezzel kapcsolatos felmentvény megadása;
3. A részvénytőke leszámítása, valamint az alapszabályok módosítása;
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak 3 évre leendő megválasztása, végül
5. Előre bejelentendő netáni indítványok tárgyalása;

Kelt Nyitrán, 1896. november hó 13-án.

Az igazgatóság.

* Az évi mérleg, valamint a közgyűlés előterjesztendő jelentés a malomépület üléstermében a közgyűlést megelőző 8 napon belül megtekinthetők.

2-szeres és 3-szoros termések

csakis mesterségesen szárított

műtrágyával

érhetők el

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság **Budapest**en.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

Bérbe, esetleg megvételre kerestetik
Nyitravölgyében a vasut mentén
csinos kisebb úri lakház
árnyas kerttel.

Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetmények

NYITRAMEGYEI SZEMLE

részére

jutányos áron felvételnek

a kiadóhivatalban.

CSERESNYE- ÉS MEGGYFA-CSEMETÉK NAGYMÉRVBENI ELADÁSA.

Eladásra szánt készlet: cseresnyéből 80.000 drb, meggyből 50.000 drb.

Cseresnyefa-csemetek árai: a 160-200-240 centiméter magas hajttással bíró, gazdag gyökerű, élet-erős, 1-2 éves csemetek darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.
Meggyfa-csemetek árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, igen szép fejlődésű, életterős csemetek darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krig.

Nagybani árak	100 drb	40 kros csemete	1 vagy több fajban	38 frt	100-an- kint
	250 " 40 "	" " " "	" " " "	36 "	
	500 " 40 "	" " " "	" " " "	34 "	
	1000 " 40 "	" " " "	" " " "	32 "	
	5000 " 40 "	" " " "	" " " "	30 "	

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemetek 100-a 48 frt, 250 drb vételénél 45 frt, 500 drb vételénél 44 frt.
Igen nagy készlet van a következő cseresnye-fajokból: Germersdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresnye, Badacsonyi óriás, Ferenc császár ropogós, Dönnissen sárga ropogós, Hedelfingeni óriás, Dr. Entz fekete, Schneider kései ropogós, Coburgi korai fekete, Glocker óriás, Büttner kései ropogós, Mezei kései ropogós, Rennerchen ropogós, Heintze korai cseresnye, Korponai fekete ropogós, Mückebergi nagy, Disznódi füszeres, Jaboulay ropogós, Hollandi hercegnő, Kanizsai fekete, Esperen ropogós stb., stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Körösi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királynő, Eugenia, Váltva érő, Oigniesi apátnő stb., stb.

A fenti cseresnye és meggyfajokon kívül adatnak ki **körte, alma, szilva, őszi és kajszinbarack, lasponya, birs- és eperfa-ojtványok** egy gazdasági, mint törpére nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, még pedig gazdag fajválaszték mellett. A csemetek tisztán homok talajon neveltek s ezért gazdag gyökérrézt s biztos fogamzási képességgel bírnak, ezen felül hiteles fajúak, edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentiekén kívül 1-2-3-4 éves vadonc is, körtéből, almából, doncinból, paradicsom-alma, birs, besztercei szilva, duránci szilva, Prunus Myrobalana, Saint Joulie, kókény, mandula, sárga barack, cseresnye, fekete meggy, sajmeggy és eperből, melyeknek árai erősség (vastagság) szerint 1000-kint 5-85 frtről 19-80 frtra emelkednek.

Az **UNGHVÁRY LÁSZLÓ-féle** ceglédi gyümölcsfa-iskola ma már 140 hold területű. Van benne 1.100.000 nemes és 15.000.000 vadonc csemete s így az ma már, mint tisztán gyümölcsfa-iskola a föld kerékénél talán az ilyenemű telepek közt az első helyen áll. Egyébként is nagyot haladt az **Ungváry László-féle cég** egy év alatt azáltal, hogy a telepet (száraz időre való számítással) artézi kúttal látta el; nemkülönben a sok eső, illetve csapadékos időre való számítással vízvezető árkokat létesít. (Ezen munkálatok tavaszig mind befejezettek.) Kiültet ez év őszen és a következő év tavaszán 4000 drb anyafát. Tényleg megkezdte a diszbokrok és diszfák, valamint a rózsatenyésztést is. Boldogult **Bereczki Máténak** egy a mezo-kovácsné, valamint kunágotai kísérleti telepe a cég tulajdonába ment át. A cég, mint életképes vállalat, **Kecskeméten** is létesít egy nagyobb szabású, 449 holdas gyümölcsfa-iskolát, stb., stb.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Huszár István könyvnyomdája, Nyitrán.

SOUKENIK JÁNOS

ORGONA-ÉPÍTŐ
S Z E G E D E N.

Elvállal mindennemű

új orgonák építését

bármily alakban és nagyságban jutányos árak mellett a legújabb és leggyakorlatibb rendszer szerint.

Régi orgonák átépítését, javítását és hangolását jótállás mellett elvállalom.

Új harmóniumokat

kellemes, erőteljes hanggal, tartós szerkezettel 75 frttól kezdve számítok.

Templomi berendezéseket,

oltarak, szószékek, gyöntató-székek, keresztelő-kutak és padok készítését a legjutányosabb árak mellett elvállalom.

A jelen olcsó közlekedési árak mellett az ország bármely részében teljesítek mindennemű idevágó munkát, a nélkül, hogy azt t. vevőim megérezzék.

Rajzok és költségvetésért díjat nem számítok.

Tisztelettel

SOUKENIK JÁNOS,

orgona-építő

22-26.

Szegeden, Belváros.

== Lakás: ==

Szeged, Boldogasszony-sugarat 25. szám.

Törvény oltalma alatt!

Szabadalm. jégsarkok.

A legegyszerűbb szer a jégen való elcsúszás ellen.

Ezen rendkívül praktikus jégsarkok a legjobb óvszer a síkamlás jég ellen, s minden más felett elsőbbséget érdemel. Ez a jégsarkok sokkal kisebb és könnyebb minden más egyénnél, nem rontja el a lábbeli-sarkot, ezeket nem kell a sarkról eltávolítani s használaton kívül nem láthatók.

Ezen jégsarkok nem csúszódnak be, s olcsóságra nézve felülmúlnak minden eddig használatban levőket.

Ára páronként a hozzá való csavarral 55 kr, postán küldve 60 kr.

Kaphatók **Stanek C. A.-nál** Reichenbergben (Csehország.)